

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jany Vyletové a soudců JUDr. Anny Grimové a Mgr. Timma Šmehlíka ve věci

žalobkyně: **CONNEXION GROUPE, a.s.**, IČO 46884025
sídlem Dr. Davida Bechera 1177/26, 360 01 Karlovy Vary
zastoupená advokátkou Mgr. Ludmilou Kutějovou
sídlem Politických vězňů 935/13, 110 00 Praha 1

proti
žalovaným:

1. **Ing. I. K.**, narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
 2. **J. P.**, narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
 3. **E. B.**, narozená dne [redacted]
bytem [redacted]
 4. **Ing. J. B.**, narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
 5. **P. B.**, narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
- všichni zastoupeni advokátem JUDr. Alexandrem Kociánem
sídlem Závodní 391/96C, 360 06 Karlovy Vary - Dvory

o určení neexistence zástavního práva

o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 14. 1. 2020, č. j. 14 C 103/2014-777

takto:

Rozsudek soudu prvního stupně se zrušuje a věc se mu vrací k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se v řízení zahájeném 17. 4. 2014 domáhala proti 1. a 2. žalovanému a procesnímu předchůdci 3. - 5. žalovaným J. B. určení neexistence zástavního práva k budově č. p. [redacted], rodinný dům na pozemku st. p. č. [redacted] a k budově č. p. [redacted], rodinný dům na pozemku st. p. č. [redacted], v katastrálním území [redacted], obec [redacted], zapsaných na LV č. [redacted] Katastrálního úřadu pro [redacted] kraj, Katastrální pracoviště [redacted] (dále nemovitosti). Její tvrzení spočívalo v tom, že se žalovanými a dalšími dvěma prodávajícími Ing. B. K. a Bc. B. Š. uzavřela dne 21. 6. 2011 kupní smlouvu, jejímž předmětem bylo 111 ks listinných akcií (100 %) společnosti FORNAX a.s. (dále společnost F) za souhrnnou kupní cenu 64 500 000 Kč. Stejného dne 21. 6. 2011 uzavřel Mgr. M. Š. ([redacted]) jako dlužník a tři žalovaní a Ing. B. Š. jako věřitelé úvěrovou smlouvu o poskytnutí 12 000 000 Kč a zástavní smlouvu k nemovitostem, která splnění závazku z úvěrové

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavlína Kubíková.

smlouvy Dohodou z 31. 12. 2011 pak tento dluh z úvěrové smlouvy převzala žalobkyně. Na základě smlouvy o úvěru z 8. 4. 2015 uzavřené s 2. žalovaným získala úvěr 5 000 000 Kč. Ke dni podání žaloby činí její dluh ze zajištěné úvěrové smlouvy vůči 1. a 3. žalovanému 2 402 559 Kč, vůči 2. žalovanému 2 998 675 Kč. Po realizaci prodeje zjistila vady v účetnictví společnosti F zásadního rozsahu, proto dopisem z 6. 1. 2014 uplatnila nárok na přiměřenou slevu z kupní ceny ve výši 17 820 078 Kč, kterou dopisem z 25. 2. 2014 započítala proti pohledávce žalovaných z úvěrové smlouvy, čímž došlo k zániku zástavního práva váznoucího na předmětných nemovitostech.

2. Okresní soud v Karlových Varech rozsudkem z 6. 10. 2015, č. j. 14 C 107/2014-217 po provedeném dokazování žalobu zamítl s tím, že žalobkyně sice má vůči žalovaným pohledávku z titulu slevu z kupní ceny akcií společnosti F, ale protože její výši slevy neprokázala, neboť ani po poučení podle § 118a odst. 3 o. s. ř. žádný důkaz neoznačila, k započtení tvrzené pohledávky proti pohledávce žalovaných z úvěrové smlouvy nedošlo a zástavní právo na nemovitostech nezaniklo.
3. Krajský soud v Plzni rozsudkem z 9. 2. 2016, č. j. 64 Co 545/2015-282 potvrdil rozsudek soudu prvního stupně, ale z jiného důvodu založeného na tom, že smlouvou o prodeji akcií se smluvní strany nedohodly podle § 13 odst. 1 zákona o cenných papírech na určitých vlastnostech akcií společnosti F, žalobkyně proto nebyla oprávněna namítat vady akcií a nárok na slevu z ceny jí nevznikl. Jen na okraj odvolací soud poznamenal, že i v opačném případě by nárok na slevu z ceny nebylo možno přiznat, neboť v podstatě šlo o prodej podniku a žalobkyně namítla vadu akcií dne 6. 1. 2014, tedy po uplynutí objektivní šestiměsíční lhůty stanovené § 486 odst. 1 ObchZ, což žalovaní v řízení namítli. V tom, že tak učinili až po koncentraci řízení, odvolací soud neviděl problém, neboť tato námitka nebyla spojena s uplatňováním nepřípustných novot.
4. Nejvyšší soud rozsudkem z 15. 2. 2018, č. j. 29 Cdo 2706/2016-361 rozsudek odvolacího soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Odvolacímu soudu vytkl, že otázku, zda smluvní strany sjednaly jako „vlastnost“ akcií určité „vlastnosti“ podniku společnosti F, vyřešil v rozporu s jeho judikaturou a při výkladu smlouvy o prodeji akcií nepostupoval podle § 266 ObchZ. Upozornil rovněž, že nárok žalobkyně z vad akcií je třeba posuzovat podle § 422 a násl. ObchZ a nikoli podle zákona o převodu cenných papírů a že k námitce žalovaných o pozdním oznámení vad akcií, kterou uplatnili po koncentraci řízení, nelze přihlížet, neboť by k tomu bylo třeba provádět další dokazování ve smyslu § 428 odst. 3 ObchZ.
5. Krajský soud v Plzni se po vrácení věci k dalšímu řízení zaměřil za pomoci výkladového pravidla obsaženého v § 266 odst. 1 ObchZ na sporný čl. 4.2.2 smlouvy o prodeji akcií, obsahujícího prohlášení prodávajících, že „finanční stav společnosti F odpovídá stavu zobrazenému v účetní závěrce za rok 2010 tvořící přílohu č. 3 smlouvy a že účetnictví společnosti poskytuje pravdivý a věrný obraz stavu jejího majetku a závazků“. Zároveň zohlednil čl. 4.2.1. smlouvy obsahující prohlášení prodávajících, že právní stav společnosti F odpovídá závěrům a informacím zahrnutým ve zprávě o právním auditu z 8. 6. 2011 a dále ujednání smluvních stran obsažené v jejich smlouvě z 14. 2. 2011, kde se domlouvaly na společném záměru prodeje společnosti F za předpokládanou kupní cenu 64 500 000 Kč, na podmínkách její možné slevy a také na tom, že kupujícímu bude umožněno provést due diligence (účetní a právní audit) s termínem zahájení do 10 dnů po podpisu smlouvy a ukončení do 30 dnů od jejího zahájení. Přihlédl také k tomu, že znění smluv připravila žalobkyně a že k její tíži by bylo možno klást i to, že účetní due diligence, na jehož základě se mohla přesvědčit, zda skutečně účetní závěrka za rok 2010 odpovídá stavu společnosti F, vůbec neprovedla. Na druhé straně ale k tíži prodávajících přihlédl k tomu, že smlouvu obsahující uvedené prohlášení podepsali a z toho dovodil, že pokud se žalobkyně na toto prohlášení spolehla, nelze po ní spravedlivě požadovat, aby nutně počítala s tím, že se jí žalovaní pokusí nějak oklamat a za tím účelem si jeho pravdivost ověřovala prováděním účetní due diligence. I v obchodních vztazích je totiž nutno počítat alespoň s elementární mírou důvěry jedné strany v poctivé jednání strany druhé. Na rozdíl od svého prvního rozhodnutí uzavřel, že

úmyslem smluvních stran bylo sjednat vlastnosti prodávaných akcií tak, že společnost F bude odpovídat stavu vyjádřenému v účetní závěrce za rok 2010.

6. Za situace, že ke sporné otázce, zda v době uzavření smlouvy finanční situace společnosti F odpovídala jejímu stavu zachycenému v účetní závěrce za rok 2010 (jak tvrdí žalovaní) či nikoli (jak tvrdí žalobkyně) bylo třeba provést další dokazování, Krajský soud v Plzni usnesením z 25. 9. 2018, č. j. 64 Co 545/2015-443 rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Zároveň uvedl, jakým způsobem má dále v řízení postupovat, tedy že se má především vypořádat s tvrzením žalovaných, že přecenění zboží ve skladu se vztahovalo jen k šamotovým výrobkům, jejichž cena byla evidována z doby před deseti lety, a proto se ve dvou etapách 11-12/ 2010 a 1-2/2011 se správně převedla na cenu odpovídající realitě, že daň z příjmu i DPH pak byla řádně odvedena a že proti tomuto postupu nic nenamítal ani auditor V■■■■, jak dokládají jeho audity z roku 2011 a 2012, dále že fyzická inventarizace zásob na skladu v 11-12/2013 žádné rozdíly nezjistila a až později měl Mgr. Š■■■■ donutit auditora V■■■■ k napsání stanoviska z 17. 12. 2013 o nadhodnocení zásob k 31. 12. 2010 o cca 7 mil. Kč, dále že pohledávky ve výši 2 974 874,70 Kč za společností CERIC WISTRA a VIA VENTI byly nedobytnými již v době uzavření smlouvy o prodeji akcií a k jejich tehdejšímu odpisu nedošlo na žádost Mgr. Š■■■■, aby si mohl za roky 2011-13 vyplatit na dividendách 7 880 000 Kč. Pokud by obranu žalovaných shledal nedůvodnou a tedy dal za pravdu žalobkyni v tom, že prodané akcie neměly vlastnosti deklarované smlouvou, měl se zaměřit na otázku výše slevy z jejich ceny, kterou žalobkyně uplatnila dopisem z 6. 1. 2014 a možností jejího započtení na pohledávku žalovaných z úvěrové smlouvy z 21. 6. 2011 zajištěné zástavním právem k nemovitostem, provedeného dopisem z 25. 2. 2014. Se soudem prvního stupně se odvolací soud ztotožnil v tom, že sleva z kupní ceny akcií podle § 439 odst. 1 ObchZ odpovídá rozdílu mezi jejich hodnotou bez vad a hodnotou s vadami a nelze za ni považovat žalobkyní tvrzenou částku 17 820 078,72 Kč, o kterou byla údajně účetní závěrka za rok 2010 nadhodnocena, jak prokazovala znaleckým posudkem č. 1500-111/2014 znalců JUDr. Šmejkal a Ing. Šmída, zprávou o věcných zjištěních k ocenění vybraných aktiv společnosti F k 31. 12. 2010 vypracovanou Ing. J■■■■ N■■■■ a zprávou auditora Ing. V■■■■ V■■■■ z 17. 12. 2013 o evidenci zásob materiálu k 31. 12. 2010.
7. V záhlaví označeným a nyní přezkoumávaným rozsudkem soud prvního stupně žalobu na určení neexistence zástavního práva ke specifikovaným nemovitostem opětovně zamítl a žalovaným přiznal náhradu nákladů řízení ve výši 213 411,60 Kč. Aniž se nechal mást závazným právním názorem odvolacího soudu vyjádřeným ve shora uvedeném usnesení, resp. soudu dovolacího, tak s odkazem na zásadu hospodárnosti zaměřil pozornost na započtení vzájemných pohledávek provedené žalobkyní dopisy z 13. 1. 2014 a 25. 2. 2014 (přestože relevantní je pouze druhý z nich), jehož neurčitost a s tím spojenou neplatnost žalovaní nově namítli. K pohledávce žalovaných uvedl, že ve skutečnosti se jedná o pohledávky čtyři (včetně pohledávky 2. žalovaného nezajištěné zástavním právem) a že jejich přesnou výši žalobkyně neznala, když během cca 1,5 měsíce započítala svoji pohledávku na různé vysoké pohledávky žalovaných. Úplně přitom pominul, že pohledávka žalovaných z titulu smlouvy o úvěru z 21. 6. 2011, kterou zajišťuje předmětné zástavní právo, je v celkové výši 7 208 269,88 Kč (z toho 1. a 2. žalovaný po 2 402 854,98 Kč a 3. žalovaný, resp. jeho nástupci, 2 402 559,92 Kč), že v řízení byla nesporná a ostatně jako nespornou ji označil i soud prvního stupně v prvním svém rozsudku.
8. K pohledávce žalobkyně v tvrzené výši 17 820 078,72 Kč soud prvního stupně uvedl, že ve skutečnosti jde o tři pohledávky za tři konkrétní vady účetnictví společnosti F spočívajících v nedobytných pohledávkách ve výši 2 974 874,70 Kč, manku ve výši 7 254 204,02 Kč a nadhodnocení skladových zásob ve výši 7 591 000 Kč, které žalobkyně namítla v dopise z 6. 1. 2014 a pak uplatnila žalobou. S odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu (sp. zn. 29 Cdo 2706/2016) konstatoval, že v době započtení tak proti sobě stály na jedné straně tři zajištěné pohledávky žalovaných a jedna nezajištěná pohledávka 2. žalovaného a na straně druhé tři pohledávky žalobkyně. Ze započtení dopisy z 13. 1. 2014 a 25. 2. 2014 však podle něj není zřejmé, kterou svoji pohledávku žalobkyně započítává proti které pohledávce kterého

žalovaného, když navíc v případě tvrzeného manka sama v řízení připustila, že jí tato pohledávka nevznikla. V tom případě ale už vůbec není patrné, v jakém pořadí mělo dojít k zápočtu jejich zbylých dvou pohledávek. Kromě toho žalobkyně při zápočtu nezohlednila, že prodávajících bylo pět a každý prodával jiný počet akcií (1. žalovaný 33 kusů, 2. žalovaný 17 kusů, předchůdce 3. - 5. žalovaného 23 kusů, Bc. B. Š. 22 kusů a Ing. B. K. 16 kusů), a pohledávku započítala vůči žalovaným v plné výši a nikoli v poměru, v jakém by se na ní podíleli, tedy 1. žalovaný 29,7 %, 2. žalovaný 15,3 % a nástupci 3. žalovaného 20,7 %, tzn. maximálně do částky 11 707 791 Kč. Veden těmito úvahami soud prvního stupně uzavřel, že právní úkon žalobkyně spočívající v započtení pohledávek je kvůli jeho neurčitosti podle § 37 odst. 1 ObčZ neplatný, proto k zániku pohledávek žalovaných podle § 580 ObčZ nedošlo a nemohla tak ani podle § 170 odst. 1 ObčZ zaniknout zástavní právo na nemovitostech. Na závěr, zjevně jako úlitbu k rozhodnutím soudů vyššího stupně, poznamenal, že přes jeho opakovaná poučení žalobkyně důkaz prokazující nárok na slevu z kupní ceny akcií ve smyslu § 430 odst. 1 ObchZ neoznačila.

9. Žalobkyně se proti přezkoumávanému rozsudku včas odvolala. Poukázala na to, že se soud prvního stupně neřídil závazným právním názorem dovolacího a odvolacího soudu k objasnění otázek uvedených v jejich rozhodnutí a neprovedl jí navržené důkazy (daňové přiznání k dani z příjmu právnických osob za rok 2011 a 2012 včetně příloh, účetními doklady a pracovními smlouvami 1. a 2. žalovaného a J. B.), čímž rezignoval na zjištění skutkového stavu. Nesprávný je tak jeho závěr o neurčitosti a tudíž neplatnosti započtení. Zdůraznila, že dopisem z 6. 1. 2014 započítala pouze jedinou svoji pohledávku představující slevu z kupní ceny akcií, která odpovídá rozdílu mezi hodnotou společnost F s vlastnostmi vymíněnými v kupní smlouvě spočívajícími v řádně vedeném účetnictví poskytujícím pravdivý a věrný obraz o stavu majetku a závazků, a hodnotou, kterou společnost F měla s vytčenými vadami účetnictví. Nejednalo se o žádné tři samostatné pohledávky, neboť jiná kupní smlouva o převodu akcií společnosti F uzavřena nebyla. Pokud měl soud prvního stupně pochybnosti o výši slevy z ceny, mohl ji stanovit podle § 136 o. s. ř. Dále uvedla, že smlouva o prodeji akcií je podle § 261 odst. 3 písm. d) ObchZ absolutním obchodem, závazek žalovaných z titulu jejich odpovědnosti za vady akcií je podle § 293 ObchZ závazkem solidárním a na základě jejího zápočtu došlo k zániku vzájemných pohledávek v rozsahu, v jakém se kryly, jak plyne z rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 4407/2002 či sp. zn. 23 Cdo 5453/2014. V neposlední řadě žalobkyně namítla procesní pochybení, kterého se soud prvního stupně dopustil tím, že dne 14. 1. 2020 rozhodl v její nepřítomnosti, přestože se její zástupkyně k jednání nemohla z objektivních důvodů, a to kvůli akutní zdravotní indispozici, dostavit a ani se předem omluvit. Ze všech těchto důvodů žalobkyně žádala, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.
10. Žalovaní ve vyjádření k odvolání navrhli potvrzení rozsudku a s jeho odůvodněním se ztotožnili. Podle nich žalobkyně uměle odděluje právo na slevu z ceny od vad samotných a pokouší se vytvořit dojem, že má vůči nim jedinou nezaměnitelnou a přesně určitelnou pohledávku. Přitom pomíjí, že za každou údajnou vadu akcií jí mohla vzniknout jedna pohledávka. Její výši navíc neprokázala, naopak ji pokaždé jinak vyčíslovala a odůvodňovala jinými vadami. I pokud by sleva představovala při pluralitě vad pohledávku jedinou, ani tehdy by podle nich nebylo započtení platné, neboť svoji pohledávku žalobkyně nebyla schopna identifikovat. Ve dvou kompenzačních dopisech psala o slevě z ceny ve výši 17 820 078,72 Kč, ve vyjádření z 30. 4. 2015 zmiňovala slevu ve výši 14 455 000 Kč, znaleckým posudkem PRAGUE ACCOUNTING SERVICES s.r.o. z 26. 4. 2017 prokazovala slevu ve výši 16 740 000 Kč a nakonec připustila, že její pohledávka ve výši 7 254 204,02 Kč, kterou odvozovala od manka na skladech, nikdy nevznikla. Dostatečná identifikace započítávané pohledávky včetně vymezení její výše je přitom nezbytnou náležitostí k platnosti kompenzačního úkonu, jak plyne z ustálené judikatury Nejvyššího soudu (např. rozsudek sp. zn. 33 Cdo 3945/2009), podle kterého „úkon započtení, jímž dlužník započítává proti pohledávce věřitele více svých pohledávek, převyšujících ve svém součtu pohledávku věřitele, aniž by z něj bylo patrné, která část započítávaných pohledávek započtením zanikla a která nikoli, je podle § 37 odst. 1 ObčZ neplatný pro neurčitost.“ Žalovaní dále uvedli, že i v

rámci dlužnické solidarity existuje tolik závazků, kolik je dlužníků a nikoliv jeden společný dluh, jak plyne např. z rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo1162/2006 a sp. zn. 29 Cdo 1059/2014. Kromě toho žalobkyně v dopise z 6. 1. 2014 proti nim uplatnila pouze část vad a práva související s jinými údajnými vadami neuplatnila, proto ty se nemohly stát splatnými a způsobilými k započtení podle § 358 ObchZ. Jako nesprávný žalovaní odmítli názor žalobkyně o možnosti určit výši přiměřené slevy podle § 136 o. s. ř., což uvedl odvolací soud již v rozsudku z 9. 2. 2016, č. j. 64 Co 545/2015-282. Stejně tak se ohradili proti názoru žalobkyně o jejich údajné pasivní solidaritě podle § 293 ObchZ, když ve smlouvě o prodeji akcií nebyli zavázáni společně a nerozdílně, ale pouze v rozsahu jimi převáděných akcií, za které obdrželi příslušnou část kupní ceny. To, že ani žalobkyně nevnímá jejich odpovědnost jako společnou a nerozdílnou je zřejmé i z toho, že v souběžně vedeném řízení u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 49 Cm 139/2018 požaduje z důvodu jí tvrzené relativní neplatnosti smlouvy po každém z nich vrácení kupní ceny odpovídající počtu jimi prodaných akcií. V neposlední řadě žalovaní zmínili nepoctivý přístup žalobkyně, která jako ověřené podsouvá nepravdivé údaje, např. že odvolací soud v předchozím rozhodnutí posoudil započtení jako platné nebo že soud prvního stupně nedoplnil dokazování ohledně finanční situace společnosti F. Opak je zřejmý z protokolu o jednání, kdy byl vyhlášen přezkoumávaný rozsudek, a pokud se zástupkyně žalobkyně z jednání omluvila až na druhý den, nebyl soud prvního stupně ani oprávněn jednání opakovat.

11. Odvolací soud přezkoumal v pořadí druhý rozsudek soudu prvního stupně podle § 212 a 212a o. s. ř., včetně řízení, které mu předcházelo, vzal v úvahu argumenty žalobkyně uvedené v odvolání a vyjádření žalovaných a po odvolacím jednání, při kterém zopakoval důkaz smlouvou o úvěru a zástavní smlouvou z 21. 6. 2011, dohodou o změně smlouvy o úvěru, listinami o započtení vzájemných pohledávek z 13. 1. 2014 a z 25. 2. 2014, dospěl k závěru, že zatím nelze ve věci rozhodnout.
12. Předně je třeba uvést, že soud prvního stupně nepochybil, pokud dne 14. 1. 2020 v souladu s § 101 odst. 3 o. s. ř. jednal a rozhodl v nepřítomnosti žalobkyně, neboť v té době žádnou omluvu její zástupkyně neměla a o důvodech jejího nedostavení tedy nic nevěděla. Žádost doručená mu následujícího dne, aby jednání bylo zopakováno, je pak skutečně v rozporu s § 156 odst. 3 o. s. ř.
13. Dále je třeba zmínit, že během letitého řízení se některá původně protichůdná stanoviska účastníků stala nespornými a stejně tak již byly vyřešeny některé právní otázky. Není proto třeba nadále obsírně odůvodňovat, že na projednáváný vztah je třeba aplikovat právní úpravu účinnou do 31. 12. 2013, tedy zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (ObchZ) a zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (ObčZ), že žalobkyně má naléhavý právní zájem na určení, že zástavní právo k nemovitostem zajišťující splacení jejího úvěru, které je dosud zapsáno v katastru nemovitostí, neexistuje a že tento zájem neztratila ani poté, co se proti prodávajícím dovolala relativní neplatnosti smlouvy o prodeji akcií z důvodu omylu a v jiném soudním řízení po nich požaduje vrácení kupní ceny akcií.
14. Odvolací soud v usnesení ze dne 20. 10. 2015, č. j. 64 Co 363/2015-39, kterým napodruhé zrušil rozsudek soudu prvního stupně z 3. 6. 2015, č. j. 3 C 76/2012-25 a vrátil mu věc k dalšímu řízení, vyslovil pro soud prvního stupně závazný právní názor, kterým se soud prvního stupně v rozporu s § 226 odst. 1 o. s. ř. neřídil, a to se strohým odkazem na zásadu hospodárnosti. Lze sice souhlasit se soudem prvního stupně v tom, že pokud by byl žalobkyní provedený právní úkon započtení vzájemných pohledávek absolutně neplatný kvůli jeho neurčitosti, nemělo by smysl řešit otázky vymezené odvolacím, resp. dovolacím soudem. Odvolací soud však právní posouzení soudu prvního stupně o neplatnosti započtení, resp. stanovisko žalovaných, které soud prvního stupně bezvýhradně převzal včetně údajně názorných příkladů, nesdílí.
15. Pohledávka žalovaných plyne ze smlouvy o úvěru z 21. 6. 2011 uzavřené Mgr. Š. [redacted] jako dlužníkem a třemi původními žalovanými a Bc. B. [redacted] Š. [redacted] jako věřiteli, na základě které věřitelé poskytli dlužníku úvěr 12 000 000 Kč, který měl být vrácen každému z nich ve výši 3 000 000 Kč se smluveným úrokem do 21. 6. 2013. Závazek ze smlouvy o úvěru byl zajištěn

zástavní smlouvou z 21. 6. 2011 k rozestavěným budovám na pozemcích st. p. č. ■■■, ■■■, ■■■ v k. ú. ■■■, obec ■■■. Dohodou z 30. 12. 2011 byla smlouva o úvěru rozdělena na dva samostatné závazky a na základě dohody z 31. 12. 2011 žalobkyně převzala závazek dlužníka z úvěrové smlouvy vůči žalovaným a jeho splatnost byla prodloužena do 21. 6. 2014. Pokud jde o nezajištěnou pohledávku 2. žalovaného vůči žalobkyni ze smlouvy o úvěru z 8. 4. 2013, není důvod se jí v tomto řízení zabývat, neboť s otázkou zániku zástavního práva vůbec nesouvisí. To samé podle odvolacího soudu platí o dopise žalobkyně z 13. 1. 2014, kterým poprvé započítala svoji pohledávku na slevu z ceny na pohledávky žalovaných ze smlouvy o úvěru (u každého ze žalovaných to bylo tehdy 2 156 667 Kč), neboť byl zcela nahrazen dopisem z 25. 2. 2014, kterým žalobkyně započítala svoji pohledávku proti pohledávkám žalovaných ze smlouvy o úvěru z 21. 6. 2011, ale také z 8. 4. 2013 s tím, že v případě 1. žalovaného jde o pohledávku ve výši 2 402 854,98 Kč, u 2. žalovaného ve výši 2 998 675,15 Kč (včetně nezajištěné) a u 3. žalovaného ve výši 2 402 559,92 Kč. Drobné nesrovnalosti ve výši započítávaných pohledávek žalovaných lze přitom pominout, neboť jak je shora uvedeno, v řízení bylo nesporným, že ke dni 25. 2. 2014 žalobkyně dlužila z předmětné úvěrové smlouvy zajištěné zástavním právem celkem 7 208 269,88 Kč, a to 1. a 2. žalovanému po 2 402 854,98 Kč a 3. žalovanému, resp. jeho nástupcům, 2 402 559,92 Kč.

16. Pohledávka žalobkyně plyne z jejího dopisu z 6. 1. 2014, kterým uplatnila proti prodávajícím nárok na slevu z ceny z důvodu údajné vady akcií spočívající v tom, že účetnictví společnosti F neodpovídalo stavu popsanému v účetní závěrce za rok 2010. V dopise uvedla, že jde o slevu z ceny ve výši 17 820 078,72 Kč (z toho 2 974 874,70 Kč je souhrn nedobytných pohledávek za CERIC WISTRA a VIA VENTI, 7 254 204,02 Kč je manko na skladě a 7 591 000 Kč je nadhodnocení skladových zásob).
17. Podle § 580 ObčZ mají-li věřitel a dlužník vzájemné pohledávky, jejichž plnění je stejného druhu, zaniknou započtením, pokud se vzájemně kryjí, jestliže některý z účastníků učiní vůči druhému projev směřující k započtení. Zánik nastane okamžikem, kdy se setkaly pohledávky způsobilé k započtení. Podle § 37 odst. 1 ObčZ musí být právní úkon učiněn svobodně a vážně, určitě a srozumitelně; jinak je neplatný.
18. Právní teorie i soudní praxe je konzistentní v tom, že právní úkon je neurčitý a tedy neplatný tehdy, je-li vyjádřený projev vůle sice po jazykové stránce srozumitelný, avšak nikoliv jednoznačný zůstává jeho věcný obsah (včetně předmětu ujednání), přičemž neurčitost obsahu nelze odstranit a překlenout ani za použití výkladových pravidel. Ve smyslu uvedeného proto musí být z úkonu směřujícího k započtení patrné, jaká pohledávka a v jaké výši se k započtení uplatňuje a proti jaké pohledávce věřitele.
19. Podle odvolacího soudu zápočet žalobkyně provedený dopisem z 25. 2. 2014 není neurčitý, neboť z jeho obsahu je zřejmé, jakou svoji pohledávku z titulu slevy z ceny akcií žalobkyně započítává vůči pohledávkám žalovaných. Z toho, že žalobkyně slevu z ceny vyčíslila konkrétní částkou a později její výši měnila, prokazovala či hodlala prokazovat různými způsoby, nelze dovozovat závěr, který soud prvního stupně učinil, tedy že jde o neplatné započtení. Nelze pominout, že tvrzení žalobkyně je od počátku konzistentní v tom, že vůči žalovaným má pohledávku z titulu slevy z kupní ceny akcií v žalobou tvrzené výši. Je pak otázkou dalšího dokazování, zda se skutečně jedná o částku, kterou v listině uvedla a v žalobě tvrdila, či o částku menší nebo v situaci, kdy nárok na slevu nevznikl, o žádnou.
20. Odvolacímu soudu proto nezbylo, než rozsudek soudu prvního stupně podle § 219a odst. 2 o. s. ř. opět zrušit a podle § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. věc vrátit k dalšímu řízení.
21. Povinností soudu prvního stupně je zabývat se otázkami, které odvolací soud vymezil v usnesení z 25. 9. 2018, č. j. 64 Co 545/2015-443, na které zároveň odkazuje, které dosud v řízení zůstaly neobjasněny, a je třeba k nim provést další důkazy, jež s ohledem na předpokládaný rozsah dokazování nemohly být provedeny v odvolacím řízení. V novém řízení po provedení důkazů

soud prvního stupně znovu posoudí oprávněnost žalobního nároku a ve věci rozhodne, včetně nákladů řízení před soudy všech tří stupňů.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Plzeň 16. června 2020

JUDr. Jana Vyletová v. r.
předsedkyně senátu